

Jeg har læst bogen højt for min 6-årige datter. Hun startede i børnehaveklasse sommeren 2018. De fleste kapitler blev læst lige inden sengetid, et kapitel hver aften. Bogen er en ordentlig mobbedreng på 28 kapitler (totalt 197 sider) og et billede i sort-hvid i hvert kapitel. Hvert kapitel afsluttes med en række spørgsmål, som danner grundlag for snak og refleksion mellem barn og forælder/lærer. Efter de 197 sider følger 40 siders arbejds materiale, hvor man sammen med sit barn/sine børn (som forælder eller lærer) kan arbejde videre med meget af det, man skal lære i skolen.

Min første reaktion, da jeg fik bogen i hånden og bladrede den hurtigt igennem, var at den godt nok var tyk og med lange kapitler. Ville børn i 5-7 års-alderen have tålmodighed til det?

Dagen efter vi havde læst bogen færdig, og min datter skulle i seng, sagde hun med trist stemme: "Jeg savner Noah-bogen". Hun glædede sig hver dag til det blev aften, og vi skulle læse endnu et kapitel. Det siger en hel del og kunne godt stå for sig selv som en bog anmeldelse fra en 6-årig.

Bogen handler om 6-årige Noah og hans første år i skolens verden. Den starter med en præsentation af Noahs familie – hans mor, far, lillebror og halvstorebror på farens side. Andet kapitel starter med første skoledag i børnehaveklassen, og i sidste kapitel afsluttes første skoleår.

Noah har sommerfugle i maven den dag, han starter i skole. Han får en sød klasselærer, som hedder Mia, og det hjælper gevaldigt på det med sommerfuglene. Han får en bedsteven, der hedder Ali. Han går i klasse med Rosa, som også er hans nabo, og som han vist er lidt småforelsket i. Han lærer at læse (lidt) og skrive (lidt), han lærer om skolens regler, og hvad det vil sige at være en rigtig skoleelev; fx at række hånden op, når man vil sige noget, at vente på tur og at være en god kammerat.

Mia er sød på den strenge måde. Eller streng på den søde måde. Hun vil gerne lære børnene at være gode kammerater og gode skoleelever; sådan nogle, som kan sidde stille og lytte og modtage fælles beskeder. Og som passer på hinanden. Mia tager sin opgave meget seriøst.

Noahs klassekammerater er forskellige, som børn nu engang er. Nogle har svært ved at sidde stille og modtage fælles beskeder. Nogle opfører sig lidt "anderledes". Nogle glemmer, at man ikke må løbe på gangene. Nogle er vilde med fodbold, andre er glade for dyr.

Vi følger også Noah uden for skolen, fx på ferie på Tenerife, hvor hele familien fejrer hans farmors 60 års fødselsdag, og også når han får katten Bella, som det egentlig allermest var hans mor, der gerne ville have.

Vi er også med, når Noah brækker sin arm ved et yderst uheldigt fald i klasselokalet. Han kører med ambulance til sygehuset, får gips på og er væk fra skolen en hel uge for ikke at skade armen yderligere. Den uge tilbringer han dagene hos sin farmor, som er en barnlig sjæl, der leger en masse skøre lege med Noah.

Tilbage i skolen har Noah stadig gips på. De første dage må han ikke lege udenfor. Men han får lov at vælge en ny klassekammerat, som må være inde sammen med ham i hvert frikvarter. Det er vigtigt for Noah, at han når at vælge alle børnene, så der ikke er nogen, der føler sig uretfærdigt behandlet. Det er populært at få lov at være inde selv sammen med Noah.

Udover det med Tenerife og katten Bella sker der mange andre sjove og spændende ting. Der bliver fejret juleaften, der er ferier og weekender, en storebror, der føler sig uretfærdigt behandlet, og overnatning i telt i haven med en uhyggelig historie og snobrød sammen med bedstevennen Ali.

Der sker i det hele taget rigtig mange ting for Noah i løbet af dette første skoleår. Der er ikke noget at sige til, at bogen har hele 28 kapitler.

Bogens ærinde er at forberede børn, men også forældre, på, hvad det vil sige at gå i skole. Den er et godt udgangspunkt for gode snakke mellem barn/børn og forældre omkring, hvad det indebærer af sjov og krav for såvel barn som voksen.

Bogen tegner et billede af, hvordan verden kan se ud for et børnehaveklassebarn. Noah lever i en form for sammenbragt familie (farens teenagesøn fra et tidligere forhold bor hos dem hver anden uge), han er ven med Ali med anden etnisk baggrund, der er børn i klassen, der er glade for at spille fodbold, børn, der er glade for dyr, osv. Således er forskellige typer af børn og familier repræsenteret.

Med kritiske briller på kunne man hævde, at bogen tegner et billede af, at det er ganske alvorligt at gå i skole. Men også ganske sjovt og lærerigt. Mia er fx beskrevet som en meget tydelig, struktureret og alvorlig lærer, som tager sin lærergerning meget højtideligt og gerne vil lære børnene at blive flittige og høflige skoleelever. Der er således mange regler og meget, man skal huske. Noah er beskrevet som en god dreng og en god ven. Sådan én, der er god at spejle sig i.

Men det ER jo også lidt alvorligt at starte i skole! Der ER meget, man skal lære. Noget af det vigtigste er måske dét med at være en god ven. Her er Noah et godt forbillede.

Og Mia er ikke bare tydelig og alvorlig; hun er også meget kærlig og omsorgsfuld. Sådan en lærer, der formår at skabe struktur og forudsigelighed, som gør børn trygge, fordi man ikke er i tvivl om, hvordan man skal navigere i en skolekontekst.

Som tidligere skolepsykolog har jeg mødt en del lærere, der ligner Mia. De klasser med "en Mia" i var også de klasser, der emmede mest af hygge og trivsel.

Min datter var ked af, at bogen sluttede. Hun håber, der kommer en efterfølger. Fordi der var meget, der vakte genklang. Fx da Noah og hans familie fik en kat. Min datter fik et dværghamster for et års tid siden; det var en stor oplevelse, ligesom det var for Noah at få katten Bella. Det med at have en sød og lidt streng og tydelig lærer var også genkendeligt.

Men der var også ting, der ikke vakte genklang, men som var spændende og åbnede op for både empati og pirren i maven – fx episoden med Noahs brækkede arm, som næsten var dramatisk. Man får følelsen af at komme til at kende Noah, hans familie, skole og venner, fordi bogen strækker sig over et helt år.

Bogen henvender sig til børn, der skal til at starte i skole, men måske endnu mere til børn, der lige ER startet i skole. Fordi handlingen måske simpelthen er lidt for kompliceret for børnehavebarnet uden skoleerfaring. Der er meget at holde styr på, og bogen hopper fra lige-nu-og-her-situationer til fortidsscenerier og forestillinger om ting, der er sket.

Men bogen henvender sig måske lige så meget til forældre til børn, der skal til at starte eller er startet i børnehaveklasse.

Jeg synes, at man på en god måde lige bliver skubbet lidt til som forælder; at det er et stort arbejde at gå i børnehaveklasse, og at man som forælder også skal tage opgaven seriøst og har en opgave i at forberede sit barn og tale med det om, hvad det indebærer at gå i skole.

Der kunne godt have været lidt mere fokus på, hvordan forældre mere konkret kan medvirke til den gode stemning og trivsel i klassen.

Der kunne også godt have været fokus på børn, der har det rigtig svært med det med skolen. De børn, vi idag kalder for børn med særlige behov. Min egen erfaring især som mor er, at det er lærerigt at tale med sine børn om, at der er børn, der simpelthen bare har rigtig svært ved det her med skolen, og hvordan de behøver hjælp af både voksne og børn. Og hvordan det er en fælles opgave at inkludere alle.

En del af spørgsmålene i bogen passer bedst i en klassekontekst. Således kan bogen også læses af pædagoger i børnehaver (som forberedelse til at skulle starte i børnehaveklasse) og af børnehaveklasselærere i nye børnehaveklasser.

Alt i alt en god bog – min datters ked-af-det-hed, da bogen var slut, siger en del. Det var især alt det, der vækkede genklang, som hun synes var spændende; at kunne spejle sig selv og sine nye klassekammerater i Noah, hans familie og venner.

Som forælder blev jeg mindet om, både hvor stor en opgave, det er for en 6-årig at starte i børnehaveklasse, men også hvor sjovt det helst skal være. Og jeg blev mindet om, hvor vigtigt et job, skolelærere har. De tager sig af og uddanner det bedste, vi har – vores børn – i mange timer hver eneste dag. De har muligvis verdens vigtigste job.

Af Charlotte Ljunggren, psykolog i Mödra- och barnhälsovården i Malmö (og Ester 6 år)

